യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3
(ഉത്.പത്തി+പ്രകരണമ്)/സർഗഃ 086

ശ്രീഭാനുരുവാച .

ക+ല്പ-നാമ്നി മഹാദേവ+ ഹ്യസ്തനേ ദിവസേ തവ .
തലേ കൈലാസ-ശൈല+സ്യ ജമ്ബൂ+ദ്വീപൈക-കോണകേ .. 1

സുവർണ-ജട-നാമ്നാ യസ്-ത്വത്/പു+ത്രൈർ/ജനിത+പ്രജ്ഞൈഃ .
മ+ണ്ഡലം(ങ്) ക+ല്പിതം/ ശ്രീമ-ദന+ല്പ-സുഖ-സു+ന്ദരമ് .. 2

ത+ത്രാഭൂ-ദതി-ധർമാ+ത്മാ+ ബ്രാ+ഹ്മണോ+ ബ്ര+ഹ്മ-വി+ത്തമഃ .
ഇ+ന്ദു-നാമാതി-ശാ+ന്താ+ത്മാ ക+ശ്യപ+സ്യ കുലോദ്-ഭവഃ .. 3

തസ്മിംസ്-തദാ നിവസതോ നി+ത്യം സ്വജന-മ+ണ്ഡലേ .
തസ്യ+ പ്രാണ-സമാ ഭാ+ര്യാ കാചി+ത്തസ്യാം മഹാ+ത്മനഃ .. 4

ന ബഭൂ-വാ+ത്മജസ്-ത+സ്യ മരു-ഭൂമൗ/ തൃണം(യ്) യഥാ .
ന+വ്യ-രാജത സാ ഭാ+ര്യാ ത+സ്യ നിഷ്ഫല-പുഷ്പിതാ .. 5

ഋ+ജ്വീ ഗൗരീ സുശു+ദ്ധാപി ശൂ+ന്യാ ശര-ലതാ യഥാ .
തൗ/ തതോ ദംപതീ ഖി+ന്നൗ/ പു+ത്രാർഥേ തപസേ ഗിരേഃ .. 6

കൈലാസ+സ്യാംശ-മാരൂഢൗ/ രൂഢാ-വിവ നവ+ദ്രുമൗ .
ഭൂതൈ-രനാ-വൃതേ ശൂ+ന്യേ തസ്മിൻ/കൈലാസ-കു+ഞ്ജകേ .. 7

തേപ-തുസ്തൗ/ തപോ ഘോരം(ഞ്) ജലാ-ഹാരൗ/ തരു+സ്ഥിതീ .
ഏകം പാനീയ-ചുലകം പീ+ത്വാ ദിവസ-പ+ര്യയേ .. 8

നിസ്പ+ന്ദ/മു+ത്ഥിതൗ/ വാർ+ക്ഷീ വൃ+ത്തി-മാ+ശ്രി+ത്യ സംസ്ഥിതൗ .
ത+സ്ഥ-തുസ്തൗ തദാ ത+ത്ര താവത്/കാലം(ൻ) തരു+വ്രതൗ .. 9

യാവത്-ത്രേതാ+ ദ്വാപരം(ഞ്) ച യുഗേ+ ദ്വേ ഏവ തേ ഗതേ .
തതസ്-തുഷ്ടോ്ഽഭവദ്-ദേവസ്-തയോഃ(ശ്) ശശി-കലാ-ധരഃ .. 10

ദിനാത-പാതാ-പിതയോ-രി+ന്ദുഃ(ഖ്) കുമു-ദയോ-രിവ .
ആജഗാമ തമു+ദ്ദേശം(യ്) യ+ത്ര തൗ/ വി+പ്ര-ദംപതീ .. 11

സലതാ-പാദപം(ൻ) ദേശം പുഷ്പാ-കര ഇവേ+ശ്വരഃ .
ദംപതീ തൗ/ വൃഷാ-രൂഢം/ സോമം/ സോമാർധ-ശേഖരമ് .. 12

ഫു+ല്ലാ-നനൗ ദദൃ-ശതുഃഖ് കുമുദേ ശശിനം(യ്) യഥാ .
തൗ തം പ്രണേ/മതുർ/ദേവ തുഷാരാ-മല-മീ+ശ്വരമ് .. 13

ദ്യാവാ-പൃഥി+വ്യാ-വുദിതം പരിപൂർണ-മിവോഹു-പമ് .
തർജയൻ/പവനാ-ധൂത-നവ-വൃ+ക്ഷാ-നന+സ്വരമ് .. 14

മൃദൂഹാ-മസ്മിത+സ്പ+ന്ദി+ പ്രോവാ-ചാഥ വചഃ(ശ്) ശിവഃ .
ഈശ്വര ഉവാച .
വരം(വ്) വി+പ്ര ഗൃഹാ-ണാശു തുഷ്ടോഽസ്മി തവ വാ+ഞ്ഛിതമ് .. 15

മധു-മാസ-രസാ+ക്രാന്ത-വൃ+ക്ഷവ+ന്മുദിതോ ഭവ .
വിപ്ര ഉവാച .
ഭഗവ+ന്ദേവ-ദേവേശ ദശ പു+ത്രാ മഹാ-ധിയഃ .. 16

ഭ+വ്യാ ഭവ+ന്തു മേ ഭൂയഃ(ശ്) ശോകോ യേന ന ബാധതേ .
ഭാനുരുവാച .
അഥൈവ-മസ്-ത്വിതി+ പ്രോ+ച്യ ജഗാ-മാ+ന്തർധി-മീശ്വരഃ .. 17

വ്യോമ്നി വാരി-നിധിർ+ഹ്രാദം(ങ്) കൃ+ത്വേ-വോർമി-മഹാ-വപുഃ .
തതസ്തൗ/ ദമ്പതീ- തു+ഷ്ടൗ/ ശിവ-ലബ്ധ-വരൗ/ ഗൃഹമ് .. 18

ഗതൗ/ ഗീർവാണ-സദൃശൗ/ ഖമി-വോമാ-മഹേ+ശ്വരൗ .
ത+ത്രാസൗ/ ബ്രാ+ഹ്മണീ ഗേഹേ ബഭൂ-വോദാര-ഗർഭിണീ .. 19

ബഭൗ പൂർണോ-ദരാ+ ശ്യാമാ മേഘ-ലേഖേവ വാരിണാ .
കാലേഽഥ സുഷുവേ പു+ത്രാൻ/പ്രതിപ+ച്ച+ന്ദ്ര-കോമലാൻ .. 20

ദശ-ബാലാംസ്-തതോ മുഗ്ധാ+(ൻ-വ)സു-ധേവ നവാ+ങ്കുരാൻ .
കൃത+ബ്രാ+ഹ്മണ-സംസ്കാരാ വൃ+ദ്ധി-മീയുർ/മഹൗ-ജസഃ .. 21

സ്വ+ല്പേ-നൈവ ഹി കാലേന+ പ്രാവൃഷേവ നവാമ്-ബുദാഃ .
തേ സപ്ത-വർഷ-വയസോ ബഭൂവുർ/ജ്ഞാത-വാങ്-മയാഃ .. 22

വിരേജുസ്-തേജസാ തത്ര നഭ-സീവാ-മലാ+ ഗ്രഹാഃ .
അഥ കാലേന മഹതാ തേഷാം(ൻ) തൗ പിതരൗ തദാ .. 23

സം(ഞ്)ജ+ഗ്മതുസ്-തനും(ൻ) ത്യ+ക്ത്വാ+
സ്വാം(ങ്) ഗതിം(ങ്) ഗതികോ-വിദൗ .
മാതാ-പിതൃ+ഭ്യാം രഹിതാ ദശ തേ+ ബ്രാ+ഹ്മണാസ്-തതഃ .. 24

യയുഃ(ഖ്) കൈലാസ-ശിഖരം(ങ്) ഗൃഹം/ സം(ൻ)ത്യ+ജ്യ ഖേദിനഃ .
ത+ത്ര സംചി+ന്തയാ-മാസു-രു+ദ്വി+ഗ്നാ+സ്തേ വിത+ന്ധവാഃ .. 25

കിം/ സ്യാദിഹ പരം ശ്രേയ ഊചു+ശ്ചേദം പര+സ്പരമ് .
കിമിഹ+ സ്യാത്.സമുചിതം/ ഭ്രാതരഃ(ഖ്) കിമ-ദുഃഖദമ് .. 26

കിം മഹ+ത്ത്വം(ങ്) കിമൈ+ശ്വ+ര്യം(ങ്) കിം മഹാ-വിഭവം/ ശുഭമ് .
കിം(ൻ) തദേ-തജ്-ജനൈ+ശ്വ+ര്യം സാമ+ന്തോ ഹി മഹേ+ശ്വര .. 27

സാമ+ന്ത-സംപത്/കിം(ൻ)നാമ രാജാനോ ഹി മഹേ+ശ്വരാഃ .
കാ നാമ സംപദ്-ഭൂപാനാം/ സ+മ്രാഡിഹ മഹേ+ശ്വരഃ .. 28

കിം(ൻ) നാമ ത+ന്മഹേ+ന്ദ്ര+ത്വം(യ്) യ+ന്മു-ഹൂർതം പ്രജാ-പതേഃ . ..
വിന+ശ്യതി ന യത്/ക+ല്പേ കിം സ്യാത്-തദിഹ ശോഭനമ് .. 29 ..

ഭാഷ-മാണേ+ഷ്വഥൈ-തേഷു+ ജ്യേഷ്ഠോ+ ഭ്രാതാ മഹാമതിഃ .
ഗമ്ഭീര-വാഗുവാ-ചേദം/ മൃഗ-യൂഥാ+ന്മൃഗോ യഥാ .. 30

ഐ+ശ്വ+ര്യാണാം ഹി സർവേഷാ-മാക+ല്പം(ൻ) ന വിനാശി യത് .
രോചതേ+ ഭ്രാതരസ്-ത+ന്മേ+ ബ്ര+ഹ്മത്വ-മിഹ നേതരത് .. 31

ഏത-ദു+ക്തം(ൻ) തദ-ഖിലാ+ ദ്വിജ-പുത്രാ+സ്ത ഉ+ത്തമാഃ .
വചോഭി-രൈന്ദവാ+സ്ത+ത്ര സാധു സാ+ധ്വി+ത്യ-പൂജയൻ .. 32

ഊചു+ശ്ചേദം(ങ്) കഥം(ൻ) താത സർവ-ദുഃഖോപ-മാർജനമ് .
പദ്മാ-സനം(ഞ്) ജഗത്/പൂജ്യം(വ്) വിരഞ്ച്-ചി+ത്വ/മവാപ്-നുമഃ .. 33

ഭ്രാ+ത്രാ തേന പുനഃ(ഫ്) പ്രോ+ക്താ+ ഭ്രാതരോ ഭൂരി-തേജസഃ .
മദു+ക്തം സർവ ഏവേമേ ഭവ+ന്തഃ(ഫ്) പാലയ+ന്തു വൈ .. 34

പദ്മാ-സന-ഗതോ ഭാ+സ്വാൻ/ബ്ര+ഹ്മാഹ-മിതി തേജസാ .
സൃജാമി സംഹരാ-മീതി+ ധ്യാന-മസ്തു ചിരായ വഃ .. 35

അ+ഗ്രജേ-നേതി കഥിതേ ബാഢം(ങ്) കൃ+ത്വാ ത ഉ+ത്തമാഃ .
ധ്യാനാ-ധീന-ധിയസ്-ത+സ്ഥുഃ(സ്) സഹൈവ+ ജ്യായസാ രസാത് ..36

ലിപി-കർമാർ/പിതാ-കാരാ+ ധ്യാനാ-സ+ക്ത-ധിയ+ശ്ച തേ .
അ+ന്ത+സ്ഥേ-നൈവ മനസാ ചി+ന്തയാ-മാസുരാ-ദൃതാഃ .. 37

അഥ ഉത്/ഫു+ല്ല-കമല/കോശവ+ക്രോ+ന്നതാ-സനഃ .
ബ്ര+ഹ്മാഹംഞ്- ജഗതാം സ്രഷ്ടാ/ കർതാ ഭോ+ക്താ മഹേ+ശ്വരഃ .. 38

യ+ജ്ഞ+ക്രിയാ+ക്രമ-വതഃ(സ്) സാങ്ഗോ-പാങ്ഗാ മഹർഷയഃ .
സര+സ്വ+ത്യാഥ ഗായ+ത്ര്യാ യു+ക്താ വേദാ നരാ ഇമേ .. 39

ലോക-പാല!പരാ+ക്രാ+ന്തഃ(സ്) സംചരത്.സി+ദ്ധ-മ+ണ്ഡലഃ .
അയ-മു+ദ്ദാമ-സൗഭാ+ഗ്യഃ(സ്) സ്വർഗഃ(സ്) സ്വര-വിഭൂഷിതഃ .. 40

പർവത+ദ്വീപ-ജലധി-കാനനൈഃ(സ്) സമലം(ങ്)കൃതമ് .
ഇദം ഭൂമ+ണ്ഡലം(ഞ്) ചൈവ+ ത്രിലോകീ-കർണ-കു+ണ്ഡലമ് .. 41

ഏതത്/പാതാല-കുഹരം(ൻ) ദൈ+ത്യ-ദാനവ-ഭോജിതമ് .
അമൃത+സ്ത്രീ-ഗണാ-കീർണം(ങ്) ഗൃഹം(ങ്) ഗഗന-കോടരമ് .. 42

അയ-മി+ന്ദ്രോ മഹാ-ബാഹുഃ(ഫ്) പ്രജാലം(ങ്)കൃത-ദോ+ത്തമഃ .
ത്രൈലോ+ക്യ-നഗരീ-മേകഃ(ഫ്) പാതി പാവന-യ+ജ്ഞ-ഭുക് .. 43

ദീ+പ്ര-ജാല-വര+ത്രാഭി-രവഷ്ട+ഭ്യാഥ ദി+ഗ്ഗണമ് .
ക്രമേണ+ പ്രത-പ+ന്ത്യേതേ ഭാനവോ ഭൂരി-ഭാനവഃ .. 44

ലോക-പാലാ ഇമേ ലോകം/ ര+ക്ഷ+ന്തി ശു+ദ്ധ-വൃത്തയഃ .
മ+ര്യാദാ-ഭിര-തു+ച്ഛാഭിർ/ഗോപാലാ ഗോഗണം(യ്) യഥാ .. 45

ഉ+ന്മ+ജ്ജ+ന്തി നിമ+ജ്ജ+ന്തി+ പ്രസ്-ഫുര+ന്തി പത+ന്തി ച .
തരങ്ഗാ ഇവ തോയാനാ-മിമാഃ(ഫ്) പ്രതിദിനം പ്രജാഃ .. 46

സൃജാ-മീമ-മഹം/ സർഗം/ സംഹ-രാമി തഥാ-ദൃതഃ .
അയ-മാത്മനി തി+ഷ്ഠാമി ശാ+ന്യാമി ഭുവനേ+ശ്വരഃ .. 47

അയം സംവത്.സരോ യാത ഇദം/ പരിണതം(യ്) യുഗം.
സൃഷ്ടേ-രയ-മസൗ കാലഃ(സ്) സ്വയം/ സംഹ-രണ+സ്യ ച .. 48

അയ-മേവ ഗതഃ(ഖ്) ക+ല്പോ+ ബ്രാ+ഹ്മീ രാ+ത്രി-രിയം(ൻ) തതാ .
അയ-മാ+ത്മനി തിഷ്ഠാമി പൂർണാ+ത്മാ പര-മേ+ശ്വരഃ .. 49

ഇതി ഭാവി-തയാ ബു+ദ്ധ്യാ തേ+ ദ്വിജാ അഥ ഐ+ന്ദവാഃ .
ദശാ+ദ്രി-വൃ+ത്ത-യസ്-ത+സ്ഥുഃ(സ്) സമുത്/കീർണാ ഇവോ-പലാത് .. 50

(പുഷ്പിതാഗ്ര 12/13)

അധിഗത-കമലാസന+ക്രമാസ്തേ
പരി-ഗലിതേ-തര-തു+ച്ഛ-വൃ+ത്തി-ജാലാഃ .

സതത-മതി-തരാം(ങ്) കുശാ-സന+സ്ഥാ+
ശ്ചിര-മിതി പ+ങ്കജ-ക+ല്പനേ വിരേജുഃ .. 51

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ ഐ+ന്ദവ-സമാധാനം(ൻ) നാമ ഷഡ-ശീതി-തമഃ(സ്) സർഗഃ .. 86 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
29.09.2023